

Izbija v Gorici vsak četrti opoldne. Volja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za imocenstvo 16 L. Na naročilih brez dopolnne naravnice se ne bomo ozirali. Posamezne številke stanajo v razprodaji 20 stotink. Uredništvo: Ulica Vetturini 9, uprava ul. Vetturini 9.

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo. Ne-frankirana pisma se nesprejemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati, se računajo po dogovoru.

Izdaja konsorcij »Goriška Straža«. Odgovorni urednik: Franc Novak. Tisk: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Volitve.

Od tukajšnjega civ. komisarijata smo dobili dopis z dne 20. t. m., v katerem nas komisarijat opozarja, da so volilci v smislu ukaza z dne 30. decembra 1920, št. 1861, one osebe, ki so dopolnile 21. leto dne 31. maja 1920. Ta ukaz namreč izpremenja določila volilnega zakona v toliko, da velja za imenike, ki se sedaj sestavljajo, gorenja odredba.

Iz kakega razloga se izpreminjajo določila zakona, odredba ne pove. Vsekakor je treba poudariti, da izve občinstvo vsled pomanjkljive razglasitve za zakone-ukaze, ki se odražajo in stopajo v veljavo, za mesece dni ali še kasneje. Izgleda, kakor da bi bil Rim tako daleč, kot je bila rusku mušiku daleko Moskva. V Rimu se sklepa o nas, pa se ne poskrbi, da bi novi državljani izvedeli za nove ukrepe. Nič bi se ne čudili, ako bi se nam kakim skritim decreto-lege po enem mesecu ali še kasneje povedalo, da se nam odvzame volilna pravica, kakor to zahteva »Era Nuova«, list, ki ima svoje zveze z generalnim civilnim komisarijatom. Mi naj žrtvuemo vse, vse naj zatajimo. Pustimo naj se tepsti, pobijati, zasramovati. Ni zadosti. Hoteli bi nam še usta zamašiti, da se ne bi mogli pritoževati.

Državljanjskih pravic do sedaj nimamo še nobenih. Zborovalna pravica nam je v Julijski Benečiji odvzeta. Glede državljanjskih pravic navzlic — za nas — novi ustavi nismo prišli na boljše, ker ne moremo obnoviti eo ipso svojih izobraževalnih, telovadnih in kulturnih društev, marveč odvisi odobritev popolnoma od generalnega civilnega komisarijata, kateri zahteva ob predložitvi sličnih prošenj, da se z obzornostjo vse mogoče formalnosti. Govoriti ne smemo kljub temu, da dovoljuje ustava zborovanja, ker nam ne dovolijo državljanjskega življenja.

V Italiji toliko hvalisana osebna svoboda in svoboda tiska postane za nas iluzorna vsled zločinskega nastopanja nekaterih elementov.

Ital. časopisje pri tem početju verno pomaga. Čitaj »Ero Nuovo!« S svojimi »argumenti« nam ta list odreja volilno pravico in to v času, ko se davčna oblast dobro zaveda naših dolžnosti in se z razglasitvi in pozivi pripravila na to, da poterja od ljudstva davke, v času, ko sklepajo s strani državniški z Jugoslavijo trgovsko pogodbo, po kateri hočejo dobiti vsakojake gospodarske ugodnosti.

Med svojimi sodržavljani, ki so prišli z nami vred po Italijo izpod bivšega režima, dobimo ljudi, ki zastopajo stališče, da se nam mora odvzeti pravo glasovanje zato, ker smo »držali« z Avstrijci, »ker si še danes želimo Avstrije«. Tako govorijo oni, ki so tako dobro informirani, pa ne navedejo, koliko slovanskih in tudi jugoslovenskih legij — naših nekdanjih in sedanjih sodržavljanih — se je borilo v vrstah antantnih armad za Italijo in njene zaveznike, ne navedejo, kdo so bili v Gorici ob izbruhu svetovne vojne tisti, ki so meseca avgusta 1914 kričali: abasso i serbi, fuori i traditori itd., ko so gnali naše ugledne rojake v senci bajonetov na južni kolodvor in od tam v zapore. Vprašamo te gospode, pri katerih meščanih je bilo razobešenih več črno-žoltih zastav, pri slovanskih ali italijanskih? Vaše bajke o favoriziranju našega življenja na škodo italijanskemu so — bajke, ki jim ni sami ne verujete. Išcite avstrijkanstva drugod ne med nami. Ne govorimo tega morda, da bi se hoteli prati. Ni treba! Naša spomenica, priobčena v naših listih, je povedala v tem oziru naše stališče.

Menjali smo gospodarja. Kaka je bila Avstrija, vemo, kaka je Italija — upajmo — da še ne vemo dobro, ako nočete, da jo sodimo po njenih dosedanjih delih; kajti ta sodba bi bila zelo neugodna. Zato se ne čudite, gospodje! Ako hočete vzgojiti v Jugoslovenih pod italijansko kraljevino dobre, lojalne državljane, potem jim morate dati pravice, ki jim pristojajo po njihovih kulturnih stopnjah, po njihovih tradicijah in gospodarskem stanju. Država naj zahteva od nas vse, kar more od nas zahtevati in vse, kar mora zahtevati tudi od naših sodržavljanih italijanskih narodnostnih. Ni nam dovolj, da moramo mi izpolnjevati iste zakone, katere smejo gotove vrste naših sodržavljanih neovirano kršiti. Negotovost osebne imovine, osebne

varnosti nas spravlja iz zapadne Evrope v pokrajine srednjeveškega faustrehta.

Nerazumljivo nam je, da je italijanska javnost tako slabo in tako malo poučena o nas. Dosedaj se ni nikdo od poklicanih činiteljev zanimal za nas. Kako naj ima naše ljudstvo v očigled temu mačehovskemu postopanju zaupanje. Gospoda, pridite z dejanji, ne z golimi frazami, obljubami, dajte nam šole, jezikovne pravice, vojno odškodnino, socialne uredbe. S tem nas boste pridobili, da bomo dobri državljani, četudi zvesti svojemu narodu.

Narodno gospodarstvo.

»Važno za naše zadrage. Uradni list je objavil dne 17. januarja 1921 za pasivne zadrage sledečo važno naredbo:

Dopolnilna naredba glede izmenjave valute.

Čl. I. Zavodi, kakor hranilnice, zadrage (z omejeno in neomejeno zavezo), katere poslujejo v Julijski Benečiji, ne da bi zasledovale dobičkarških koristi in sprejemajo hranilnice vloge, smejo nadaljevati svoje običajne posle, ako niso njih 19. aprila 1919 zaključene bilance sestavljene v lirah po ključku 60%, izkazale primanjkljaja. Pri tem se imajo avstrijski in ogrski državni papiri računati po njih nabavni ceni, spremenjeni v lire po 60%.

Smejo pa dalje poslovati tudi oni zavodi, čijih bilance (zaključene 19. 4. 1919) so izkazale primanjkljaj, ako se ta primanjkljaj pokrije z osebnimi obveznicami upravnega odbora ali z podpisi deležev (z omejeno ali ne omejeno zavezo).

Čl. II. V prvem členu označeni zavodi imajo sestaviti bilanco o resničnem stanju svojega premoženja 19. aprila 1919 zvečer. Pri tem se imajo uvaževati sledeča načela:

Pasivne postavke: Rezervni zaklad se izključuje; deležna glavnička se računa po 60% v lirah; vloge tekoči račun in druge pasivne postavke, ki so izražene v kronah, a plačljive v lirah, računajo se po 60%, odnosno po onem nižjem ključku, ki pride za dotične postavke slučajno v poštev. Pasivi, ki so plačljivi v drugi a ne v kronski denarni vrednosti, se preračunajo v lire po dnevnem kursu.

Aktivne postavke: Nepremičnine in premičnine se imajo računati po dejanski vrednosti; in terjatve v kronah, ki so izterljive v lirah, imajo se računati po 60%; terjatve, ki so postale dvomljive vsled valute, se imajo ceniti po trgovskih načelih in potem spremeniti v lire po 60%; vrednostni papirji, ki so omenjeni v prvem členu, se imajo ceniti po njih borzni ali tržni ceni in ta se spremenijo v lire po 60%; aktivi, ki so izterljivi v drugih valutah kakor v kronah, se imajo računati po dnevnem kursu.

Od razlike med pasivi in aktivi je odvisna uporaba sledečega člena 3.

Čl. III. Za zavode ki so omenjeni v členu I., garantira država za primanjkljaj, ki je izkazan tako kakor je določeno v čl. 2, in sicer za dobo največ 25 let baš z ozirno na njih odgovornost nasproti vlagateljem.

Višino garancije bo določilo zakladno ministerstvo potom svojih lokalnih uradov. Bilance, ki so sestavljene v smislu čl. 2, so podvržene letni reviziji.

Čl. IV. Državni zaklad lahko dovolji kredit pasivnim zavodom do zneska, do katerega sega drž. garancija.

Zavod, kateremu je bil dovoljen kredit, sme tega uporabiti samo kadar mora računati vloge, a mu tekoče poslovanje tega ne dovoljuje in si tudi ne more preskrbeti sredstev s takojšnjim vnovenjem drugih aktiv. Tak zavod je dolžan vlagati v korist omenjenega odprtega računa svoje normalne blagajnične prebitke.

Čl. V. Državno zakladništvo predplača zavodom protivrednost obresti, ki so že izplačane ali ki se imajo izplačati vlagateljem do višine državne garancije, ki se bo določevala od leta do leta v kolikor ni bila ta garancija že izčrpana z dvigi kredita, ki je omejen v čl. 4.

Tako predplačila za dobo od 20. aprila 1919 do 31. decembra 1920 je enako višini faktično izplačanih obresti vlog. Od 1. januarja 1921 se bo pa izračunalo po uradni obrestni meri, ki je zmanjšana za 50 stotink.

Čl. VI. Predplačila v smislu čl. 4, 5 se bodo morala vrniti skupaj z 1½% obrestjo iz izkupila aktivov, ki so povzročili

primanjkljaj, v kolikor to iskupilo prekorajči znesek, ki je bil vzet v bilanco 19. 4. 1919, in iz poslovnih dobičkov vseh nadaljnjih let.

Pri določevanju letnega dobička se bo moralo vzeti v poštev, da se združni deleži ne bodo smeli obrestovati višje nego 5%.

Čl. VII. Zavodi, ki so označeni v tej naredbi, se postavljajo pod nadzorstvo zakladništva, ki bo lahko odpošljalo svojega zastopnika k sejam upravnih in nadzornih odborov ter izvrševalo revizije, ki jih bo smatralo za potrebne. Zakladništvo je upravičeno odrediti likvidacijo posameznih zavodov. Likvidacija ne zmanjša garancije, ki jo dovoljuje čl. 3.

Čl. VIII. Zakladno ministerstvo je pooblaščen, da stopi v stik z emisijskimi zavodi, da jim poveri vsem ali poedinim izvršitev operacij, ki so omenjene v čl. 3, 4, 5, te naredbe, in da nadzirajo njih gospodarsko in administrativno poslovanje.

Kroženje papirnatega denarja, ki je izdan v svrhu takih operacij, je pristojbin prosto, kakor tudi izzeto od določb čl. 11. zakona o emisijskih zavodih, ki je bil odobren s kr. dekretom 28. 4. 10. št. 201.

Čl. IX. Zakladno ministerstvo bo s posebnim dekretom spremenilo svoj proračun izdatkov, v kolikor bo to potrebno za izvršitev te naredbe.

Čl. X. Ta naredba stopi v veljavo istega dne, ko bo predložena parlamentu, da se spremeni v zakon skupaj s kraljevim dekretom z dne 27. novembra 1919 št. 2277.

Dopisi.

— Iz Strmca pod Mangartom. Dasi-ravno smo v gorski vasi, je vendar novica o aneksiji globoko presunila naše ljudi, stare in mlade. Kar pomnimo, potem usmrga izročila, se ni obhajata zadnja pustna nedelja tako mirno in tiho, kakor ravno letošnja. Nisi slišal veselega petja mladeničev, nisi videl navadnih pustnih neumnosti. Še na veliko in dolgotrajno prigovarjanje raznih »prijateljev« se niso dali mladeniči pregovoriti, da bi le enkrat zaigrali k plesu. Fantje so vztrajali in stem pokazali svojo narodno zavednost.

Na pustni torek zvečer so se zbrali fantje in tudi nekaj starejših mož, v domači gostilni, da bi se malo pozabavali in dali pustu slovo. Ko je bila družba v najboljšem razpoloženju, je hotel pokazati mož surdeseth let, da je sojalni demokrat in napadel je moža čez 60 let starega ter ga opraskal na obrazu. Seveda, naši fantje niso dopustili, da bi se ta bojeval s 60letnim starčkom, ampak so nespodobneža takoj odstranili. Tako nam je končal letošnji pust. — Vaščan.

— Pečine. Poročil se je 3. t. m. na Ponikvah g. Anton Kofol, posestnik, z gčno. Nani Jeklin. Novoporočenemu paru kliče mo iz dna duše: Bog Vaju živi mnoga leta!

— Srpenica. Bilo je nekje v Medgorski vasi. Umrja je daleč naokrog sploštevana mati mnogoštevilne družine. Ta jo spremlja k zadnjemu počitku s svojimi znanci. Njih srca trepetajo žalosti in gorke solze jim kapljejo iz oči na zemljo, kamor pokladajo svojo ljubljeno mater. Sv. opravilo je končano in grobar prične svoje delo. A glej, že se sliši iz bližnje gostilne neko škripanje. Kaj je to? Nekaj godbi podobnega! Tujci so, kateri slavijo danes s plesom svojo zmago nad sovražnikom. Nekaj sinov in hčera hiti kar naglo tja, kajti ne morejo čakati, da bi jim bila jama zasuta. Drugi pa še vedno pretekajo solze na blagoslovljeni zemlji. Kako tudi ne? Saj so v njo položili materno srce, katero jih je neizrečeno ljubilo. Konečno grede s povešanimi glavami in ob jokanimi očmi proti domu in kolikor bolj se mu bližajo, tem bolj jim bije na ušesa poskočna godba. Pri oknu so, skozi katero razločno vidijo, kako se par njih bratov in sestra vrti v krogu. Na novo se dobrim vlije iz oči petok solza in srce jim za hip neha biti. Jeli mogoče? — So-li naši? Da! Saj vidimo vsi in vseh oči ne varajo. Nihče ne more več govoriti. Domov grede, se zarijejo globoko v postelji in glasno plakajo. . . . . Šele drugi dan se zbero dobri in njih prva in enoglasna beseda je: nočemo takih bratov, nočemo takih sester. —

Ali se je res to zgodilo v Medgorski vasi? Da! Pa naša je tista nesrečna vas.

Cela naša Primorska je preteklo nedeljo plakala. Bil je dan, katerega se bo vsak zaveden primorski Slovan, spominjal vse svoje življenje. Le tujci so se veselili. Pa kdo bi jim zameril? — Zamerimo pa svojim bratom in sestram, kateri so se oni dan s tujci radovali in napivali njihovi domovini. Boli nas, da mora tako zavedna vas kot naša trpeti na narodnem ugledu. Sicer jih je malo, lahko vse na prste rok seštejemo in še nam bo eden ostal. Čast sobratom in sestram, kateri so se onega dne zavedali svoje bodoče usode in se vedli tako, kot se je zavednemu Slovanu spodobilo. Druge pa z gnevom obsojamo. Upamo, da ste storili prvič in zadnjič in Vam kliče mo:

»Še živeti, bratje, težko ni. — pa tam že videti brate: to boli!«

Toliko v pojasnilo širši javnosti, ker se po vsej okolici govori, da so domačini oni dan priredili ples, in se ga vsi udeležili. Vest vseh nas je v tem oziru čista. — Oni naj pa premislijo: niso-li napivali svoji maehi.

— Iz idrijske okolice. Italijani so izdali brošuro, v kateri se bahajo, koliko milijonov so izdali za Julijsko Benečijo. Nam se zdi tako bahanje zelo sunljivo, prvič ker ne moremo svot kontrolirati. Soditi po tem, kako težko jim gre denar izpod palca, ko nora učitejstvo čakarati po pol meseca na plačo, drugim je pa kar po več mesecev ne dajo, najbrže ne bo število tako veliko; drugič pa nič ne povedo, koliko so pa dobili iz naših dežel. Saj davki so se le dvignili in pristojbine se vedno višajo. Koliko milijonov jim je donesel idrijski rudnik, ne izvemo nikjer, kake svote so dobili za les, ki je sedaj tako drag, zopet nič ne beremo, vidimo pa, da pridno sekajo. Cele oddelke kar pokose s sekuro in odpeljejo stran. Koliko se izvozi na novi cesti od Cola čez Kolko. Lokve itd., vidimo dan na dan. Dan na dan drve po njih avtomobili, naloženi s hlodi in žagavci. A najhuje je pa to, da se nič ne zmenijo, kako bi opustošeni gozd zopet nasadili. Tudi prej se je sekalo, a se je takoj v dobro zemljo nasejalo, v slabejšo pa nasadilo mladike. Tako smo bili gotovi, da bo čez sto let gozd zopet narasčen in da bo dajal zopet lepe svote. Po sedanjem ravnanju bodo pa le goličave, veter bode še to prst odnesel in nastane kras, skalovje in kamenje. Ne, ne, kjer so taki gospodarji, naj se ne bahajo, da so dobri.

— Grahovski slučaj. Uredništvo se je pritoževalo, da ni dobilo nikakega poročila o znamenitem Grahovskem dogodku. Ker nisem bil navzoč, sem moral prej poizvedeti, kako je bilo.

Zvečer, okoli 10. sedaj bi rekli »okoli 22.« pride dotični vojak v gostilno k županu in zahteva »dve desetinki« žganja — toraj skoro četrtinko litra. Previdni vsled skušnje mu natočijo en kozarec — in že zarad tega je bil ogenj v stropu. — Pri drugi mizi so sedeli župan, 4 domačini in trije Vipavci ter se pogovarjali; kar so rekli, vse je ta vojak razumel, da gre na njegov račun, dasi ne razume slovensčine nič, kar tudi »Piccolo« dopisnik povdarja, a vkljub temu: »O meni govorite, mene zasmehujete, vsih vas se nič ne bojim«. — Na zahtevo, naj vendar pove, kaj so govorili o njem, seveda ni vedel kaj odgovoriti — sitnarenja le ni bilo konca in, ker tudi domači niso mogli na vse molčati, se je zakadil vojak v župana, levico držeč na svoje bodalo. Še se je posrečilo pomiriti ga za enkrat, a ko so izgovorili naši ljudje v svojem pogovoru besedo »strukelj«, razumel je ta v svojem razburjenju, da pravijo zopet njemu »stupido« in tedaj ga ni bilo več mogoče udržati. Planil je zopet na župana, z desnico ga zgrabil na prsih, levico je držal na bodalo; župan se ga je skušal otresti, a ni se mu posrečilo, držal je pretrdo in tedaj so pristopili še drugi domačini in so vojska porinili skoz duri ven na prosto.

Kako je bilo zunaj, nihče natanko ne ve, ker so vsi vdeleženci pod ključem, razum vojska, ki gotovo ne bo sam v svojo škodo pričeval; videl pa ni nihče, ker je bila temna, brezmeseca noč.

Za nekaj časa pridejo naši zopet v liho in se brez skrbi dalje pogovarjajo nič hudega sluteč — toda ne dolgo, ko zaropotajo karabinirji na vratih in ženejo vseh 5 in še domačo dekle na karabinirsko postajo; tam so jih uklenili v železje, tudi dekle, in na višji ukaz prav trdo, da bo že zarad bolečin hitreje vse obstala — druge so pa toliko časa pretepali, dokler

niso vsled bolečin raje vsemu pritrčili, kar so karabinirji hoteli, toraj je v Italiji še »tortura« v navadi, kar so vendar že vsi kulturni narodi kot barbarstvo opustili.

Kaj je bilo z onim vojakom? Najprej je tekel po karabinirje, deklo, ki je bila uklejnena je sunil toliko, da se ni zvrnila — a drugo jutro je — z obvezano glavno sicer — mirno po vasi pohajal s cigareto v ustih.

Kar ni prav, ni prav, a zahtevati, da smejo drugi izzivati, kolikor hočejo, a našim ne smo nikoli potrpežljivost uteči, bi bilo tudi preveč zahtevano. Vprašanje je še, ali je reš vse one »praské« — 4 so bile in ne več! — dobil pri oni priliki. Preiskati bi bilo treba, ali ni morda že prej kje pil tudi »dve desetinki«? — Toda pustimo preiskavo sodniku!

Rad bi vedel, kaj bi se bilo enemu naših v Italiji zgodilo, ako bi enako postopal, kakor ta vojak tukaj!

— **Drežnica.** — Tudi pod sivim očkom Kromm ne spimo. Nasprotno! Naša mladina se je začela zadnje čase živahno gibati, kar je zelo razveseljivo znamenje. Društveno življenje, ki je bilo pred vojno v naši kotički nenašadno živo, oživlja na novo in nas navdaja z upanjem, da bo mladi rod nadaljeval z delom, ki ga nam je vojna pretrgala.

Naši vrli fantje so nam pripravili na pašno nedeljo prav lepo domačo zabavo in s tem nekako otvorili novo dobo v našem društvenem življenju. Igrali so nam kar tri igre in zapeli nekaj pesmi, da je bilo veselje. V Finžgarjevi enodejanki »Vse naše« je ugajal posebno glavni junak »boljševik« Jokel, ki zaradi smeha pri poslušalcih kar ni mogel naprej. Istotako so bili vsi drugi »boljševiki« z manjšimi vlogami popolnoma na mestu.

Igra »Črevljari« je bila sicer že zadnji hip naučena, a pri teh pogumnih nastopih nati priča, da so bile vloge popolnoma pogojene. Igralci so morali sem tja zaradi splošne dobrovoljnosti naravnost prenehati z igranjem, dokler se ni polegel trup.

Cel aplavz je vzbudil tudi kuplet »Dimnikar«, ki ga je pel naš stari tenorist Berginc. Imenitno maskiran v podobi pritlikavca je vzbudil toliko zanimanja pri mladini in starih, da je komaj prišel do besede, s katerimi je dobro »ostrgal« nekatere naše razvade in nas obral po vrsti, pa tako, da je bilo brez zamere.

»Kmet in fotograf« je sicer kratek prizor, a podan je bil od vseh tako krepko, da je bil haló neznan. Glavna vloga kmeta je bila do pičice pogojena in v pravi stari narodni noši nekaj posebnega. Imenoval bi še marsikateriga igralca posebej, a vseh ni mogoče, čeravno so vsi zadovoljni svoji zahtevi. Zato imenujem le glavne vloge.

Nastopila sta tudi dva pevka zbora, iz vsake vasi posebej, in nam zapela par lepih domačih pesmi. Glasna pohvala navzočih je dovolj pričala, da je bilo izvajanje vsem po volji.

Napisal sem malo več, ne da bi hotel samo hvaliti — saj hvalili so poslušalci sami in tem gre vera — ampak, da pokazem, koliko se lahko naredi tudi v vsaki zakotni vasi, če se mladina zavzame za to. Vse naredimo, kar hočemo!

Taka poštna zabava nam prinaša vsestranskih dobičkov. Ljudstvo se pri tem izobražuje in poštna zabava ter odvrča od škodljivih in dragih predpustnih zabav, ki so bile zasejane k nam po drugorodcih.

Našim pametnim in doveznim fantom pa samo to: Le v sločnosti tako naprej in naš očiak, sivi Krn. bo videl pri nas še lepe, srčne čase.

— **Deskle.** Mladenci iz Spodnjih Deskel (Leseno mesto) so priredili v pohodnjem, dne 7. februarja t. l. v baraki gosp. R. Zimic-a pustno veselico. Na vzporedu je bilo poleg srečkanja, šaljive pošte in plesa tudi petje in šaljiva prizora: »Dve teti« in »Vedež«. — Mešan zbor, pod spretnim vodstvom agilnega domačega pevovodje, je žel veliko pohvale in priznanja. — Zapel nam je z vso preciznostjo »Svarjenje« in »Prememba«. — Oba šaljiva prizora sta bila tudi prav dobro podana. Pred vsem je treba pohvaliti Uršo v igri »Vedež« in pa Liziko v igri »Dve teti«. — Tudi ostali igralci so dobro in spretno izvršili svojo ulogo, posebno, če upoštevamo, da so bili še-le prvikat na odru. — Veselica je v vsakem oziru dobro izpadla, kar je prirediteljem v veliko čast. —

Deskelska mladina, je pogumno naprej na tej poti! Pokazali ste, da zmorate mnogo. Oprimate se složno in z vso vneto narodnega in kulturnega dela, da pripomorate svojemu narodu do lepše bodočnosti! —

— **Gospice in gospodje,** ki so bili po veselici deležni pustne potice, ki jo je pri srečkanju dobil g. župan iz Ložice, so na predlog in zahtevo slednjega zložili 101 L za »Narodno-obrambni sklad«. Denar se izroči Tajništvu »Eдинosti«, odsek Gorica. — k.

— **Iz Režije.** Dopisnik, ki je pisal v 5. številki »Goriške Straže«, se zdi, da Režije ne pozna prav dobro, ker je daleč od nje. Dopisnik se pritožuje, da bi Slo-

venec zaman prosil za župniško mesto, ki je sedaj razpisano. Mogoče je res, da sme biti duhovnik, ki ga zahteva naše ljudstvo v Režiji, Slovenec samo do . . . kaplana. Vendar pa je treba priznati, da se ne poznamo Slovenca, ki bi bil že prošil za to službo ravno takrat, ko bi bilo treba. Res je, da sta samo dva, katera se tako častno žrtvujeta za blagor Režije, ki bi utegnili biti morda še naša. Oh, saj besed je poln cel svet!

— **Iz Števerjana.** Pustni popokan je bila v Števerjanu veselica: burka »Ne klič vragna!« in petje. Burka je bila posrečena; je vragna bi bili želeli, da bi se bil v peči malo bolj ocnril. Sicer pa je bila na odru vseskozi sigurnost v nastopu.

O petju pa se lahko reče, da smo bili presenečeni. Naš gospod Likar se je iskal velikega umetnika, šel je k čisti studenci narodove duše, kjer se zajema ta kristalno čista voda narodne pesmi. Zdelo se mi je, da so zapela vsa solnčna Brda in da sega pesem do zvezd.

Nekoč ste hodili Vi v Gorico poslušati lepo pesem, sedaj pa hodimo mi k Vam. Le da bi ne bili nikoli zašli med Vas struparji, Bernsteinovi spoznavalci, ki kra-dejo, kar je nam vsem najdražje.

— **Sela-Brestovica:** Ni še mesec dni, ko smo pokopali 71letnega Andreja Semoliča iz Brestovice, katerega je ubila granata; po preteku enega meseca se je zgodila še groznejša nesreča v Selih. Dva družinska očeta — 36 leten Matija in njegov tast Jožef Pañor — sta v nedeljo 30. pr. m. popravljala voz. Uporabljala sta pri tem delu granato, ki je bila pri rokav. Ali komaj sta udarila z granato, je eksplozirala in oba težko ranila po celem telesu. Ranjena je bila tudi soproga Matijeve in njegova izletna hčerka. Po preteku ene ure sta Matija in Jožef izdihnila. Ženo Matijevo in hčerko so odpeljali v bolnišnico.

Bodi omenjeno, da je neprevidnost igrala pri tej nesreči veliko oz. glavno vlogo. Vendar pa je tudi res, da je ni vasi, kjer bi bilo še danes toliko eksplozivnih snovi nakopičenih kot ravno v Selih. Zato pa imamo beležiti že šestih slučajev nesrečne smrti z granato. Kdo nas bo rešil tega pekla, ne znamo. Kakor vse kaže edino smrt.

— **Lepa kupčija.** Neka žena iz Rajtelna (Stržišče) ni mogla več dobiti masla za kupčijo. Zato pa se pobota na Koritnici z velikim hlebom zira, si ga naprti in odrinja proti Gorici. Sir je plačala po L. 135. V Gorici ga je ponudila trgovcu. Prvi trgovec je sir navrtal in videl, da je preveč mlečen in mlad. Ni ga hotel; tako drugi in tretji. Dala ga je po 10 L. Zguba 100 L.

— **Z dežele.** Obleka je vedno dražja. Ali bo kdaj bolj poceni? Upajmo. Ne prenačimo se! Blago, ki ga kramarji usiljujejo, ni kaj prida. Za to hitijo, ker vedo, da bo kmalu Češka začela dajati nam sukno itd. »Sukane volne« (tana petnata, Kammgarn) sedaj ne dobiš. Tako lepo blago znucrejo le češke tvornice.

Dobil sem koledarje iz Olomuca. Vse polno trgov, na tisoče: to kaže, kako bogata je Čehoslovaška. Tam so posebni sejti: Trhu na vlnu, na len, na platno, na prži, na dobytek (trgi za volno, lan, platno, prejo, žival). Boga dežela nam bo ponogla. Ko bodo češke tvornice začele razpošiljati, bodo tudi naši italijanski trgovci tam nakupovali.

Politične vesti.

— **Interpelacija radi fašistovskih iz-gredov v jugoslovenski ustavotvorni skupščini.** Poslanec dr. Hohnjec je v line-nu Jugoslovenskega kluba stavil v ustavodajni skupščini na ministrskega pred-sednika vprašanje, ali mu je znano, da so začeli italijanski šoviniisti z nasilnimi iz-gredi proti slovenskemu narodu v Trstu. Dr. Hohnjec protestira proti tem iz-gredom ter vprašuje vlado, ali je pripravlje-na, storiti glede tega vprašanja kake ko-rake.

Tržaški dogodki so prišli na dnevni red tudi v rimski zbornici, kjer je interpe-liral vlado radi požiga »Lavoratorija« po-slanec Belloni.

— **Razprava proti veleizdajci Vešo-viču.** Pred mestnim sodiščem v Belgradu je pričela razprava proti bivšemu črno-gorskega generalu Vešoviću, ki je bil aretiran radi veleizdaje pred petnajstimi meseci. Vešović je hotel izzvati Črnogorci ustajajo, da bi pripomogel bivšemu kralju zopet do prestola. V dosego te svoje na-mere je bil v stiki s tujnimi diplomati. Od Italije je skušal doseči pomoč v vojakih, orožju in denarju. Ujeli so ga ravno, ko je hotel pobegniti na Romunsko.

— **Zavezniki proti povratku Habs-buržanov.** Francoski listi poročajo, da so poslale zavezniške vlade svojim zastop-nikom v Budimpešti nalogo, naj vnovič ob-vestijo madžarško vlado, da zavezniki ne bodo dovolili vzpostavitve mornarije v korist Habsburžanov.

— **Balitiški mornarji** so se uprli proti sedanjim boljševiški vladavini. Mornarji zahtevajo, da se jim zvišajo odmerjena živila. Poslali so v Moskvo posebno od-poslanstvo, ki naj bi isposlovalo zvladavo

Trocki pa je dal odposlanstvo zapreti in ukazal razpustiti mornarske sovjete. Tudi je odposlal proti mornarjem posebno vojsko.

Domače vesti.

+ **Prijatelje lista** prosimo, da nam sporočijo vsak zanimiv dogodek na de-žel. Dan za dnem se pripeti v deželi mar-sikaj zanimivega, o čemur bi morali biti točno poučeni. Včasih izvemo za razne dogodke šele takrat, ko je zaveda že za-starela. To ni v interesu naše stvari. Zato prosimo, naj nam vsakdo, ki mu je na-predek lista pri srcu, takoj sporoči more-bitne novice. Ni potreba, da je Bog ve ka-ko napisano; zadostuje nam, da je dopis čitljiv in da ima podpis. Vsakdo, tudi pri-prast človek, ki je dovršil ljudsko šolo, zna po svoje napisati kratko pismo. Ured-ništvu potem že pripravijo dopis za tisk. Dopisi naj bodo čim krajši toda jasni, da kolikor mogoče ne bodo dopuščali dvo-umnosti.

+ **Volilni odbori.** One naše občine, ki niso še poslale imenikov zaupnikov, naj to nemudoma store. Pisma naj se naslo-vijo na tajništvo »Eдинosti«, odsek Go-rica, ulica Carducci 4.

+ **Volitve.** Goriški civ. komisarij opozarja z ozirom na notico v našem listu z dne 3. t. m., da so glasom čl. 2 kralje-vega ukaza z dne 30. decembra 1920., št. 1861, volilci oni, ki so dovršili 21. leto starosti dne 31. maja 1920.

+ **Promocija.** Koncem januarja t. l. je bil promoviran doktorjem prava na du-najskem vseučilišču Dr. Joso Komušič. Vrlemu in dičnemu rojaku naše najprisr-nejše čestitke.

+ **Poroka.** Dne 31. m. m. se je poro-čila g.čna Evzebija Korošec, hči g. nadu-čitelja Fortunata Korošca v Fojani, z g. Josipom Cotičem, učiteljem in posestni-kom v Brestovici na Krasu. Obilo sreče!

+ **Umrl** je v Ravnici dne 8. t. m. g. Anton Belinger, star 45 let. Zapušča vdo-vo s šestimi otroci. Bolezni je prinesel z vojne. Žalostne posledice. Bil je skrben gospodar in vzgleden oče svoji družini. Naj v miru počiva! Preostalih naše iskreno sožalje!

+ **Občni zbor »S. K. političnega in gospodarstvenega društva za tolminski okraj«** bo v nedeljo 20. februarja ob 3. popoldne v dvorani gostilne »Milkuza« pri Sv. Luciji. — Vspored: 1) Poročilo tajni-ka in blagajnika, 2) Prememba pravil, 3) Večtev odbora, 4) Politični in gospodar-ski položaj, 5) Predlogi in uslugnosti. Ra-di večje važnosti občnega zbora vabimo na čim mogoče večjo vdeležbo iz vseh vasi sodnega okraja. Odbor.

Opomba. Ob tej priliki se bo usta-novila **Kmečka in delavska Zveza za tol-minski okraj.** Ker bo to novo društvo ve-likoga pomena za politični in gospodar-ski razvoj kmetijskega in delavskega sta-nu, zato vsi na shod! Govorili bodo na shodu priznani strokovnjaki. V razgovor pride tudi vprašanje o stavbenih za-drugah.

+ **Vzгляд narodne zavednosti in po-žrtvovalnosti.** V neki občini v naših lri-bih se je sestavil nabiralni odbor, ki je iz-dal na svoje soobčane sledeči poziv: Cen-jeni občani! Kocka je padla! Naša dr-žavljanska pripadnost je določena. Ob-javljena uradna pogodba ne vsebuje nika-kršnih manjšinskih pravic, ne gospodar-skih, niti kulturnih. Opore nimamo nika-ke! Da ohranimo svoj narod in sveta tla, ki smo jih podedovali od naših slavnilh slovenskih pradedov, se moramo strniti v trdne vrste in računati le sami naše. — Glavni činitelj narodne samoohrane je naš časopisje, ki pa ni zadostno fundirano, da bi zamoglo izvršiti svojo dolžnost v taki meri kakor bi moralo v danih razmerah. Zato potrkamo na Vaše rodoljubno slo-vensko srce s prošnjo, da prispevate za sklad »Eдинosti« in »Goriške Straže« in daste, kolikor utrpate. Tudi najmanjši znesek iz Vaših rok nam je dobrodošel. saj:

Zrno k zrnu pogača,
Kamen h kaminu palača!!!

Nabiralni odbor!

Kje je ta vzorna občina? Pogledite med darove pa čitajte!

+ **Požig »Lavoratorija« v Trstu.** Dne 10. t. m. je prišlo nekaj tržaških fašistov pred poslopje komunističnega lista »La-avoratore« in skušalo vdreti v tiskarno. Da bi preprečili napad, so komunisti, ki so bili v h.š., pričeli streljati na napadal-ce iz samokresov. Napadalec pa to ni odvrnilo od njihove namere, temveč so se tudi oni poslužili samokresov. Tu pa je padla med nje iz poslopja bomba, ki je rani-la velik del napadalec, na kar so odšli, kolikor jih ni obležalo ranjenih na tleh. Več oddelkov kr. straž je nato zaprlo do-hode do ulice Zudecche, v kateri je ti-skarna. Komisarji, ki so poveljevali var-nostnim oddelkom, so pozvali telefoni-čnim potom komuniste, naj se tekem četr-t ure udajo, ker sicer naskočijo poslopje. Za poslopjem so med tem približali fa-šisti, ki so vrgli v vrt par bomb. Ko je imel poteči čas, določen za predačo, so

obleganci naznanili, da se predajo in stražniki so zasedli poslopje. Za njimi so vdrli v tiskarno fašisti, razbili stroje, po-lili po tleh petroleja in zažgali. Poslopje je pogorelo do tal. Skode je 3 milijone hr. Vse osebe, ki so bile v poslopiu, so bile aretirane. Med potoma, ko so jih peljali v zapore, so jih fašisti pretepali, dasi ve-čina ni bila nič kriva, ker so bili večinoma stavci.

S čim opravičuje napad? S tem, da je bil v neki rabuki ustreljen neki orož-nik, oblečen v civil. Kdo ga je pravzaprav ustrelil, pa se še do danes ni dognalo, ker one štiri osebe, ki so bile prijete kot osumljene, odločno tajijo. »Era Nuova« pa je povedala, da napad na »Lavoratore« ni bil naperjen proti komunistom kot ta-kim, ampak proti komunistom, ki so -- Slovenci.

+ **Spopad med fašisti in komunisti v tržiški ladjedelnici.** Radi požiga v Trstu je prišlo do spopada med delavci in fašisti v Trziču. Poslednjim so prišli na pomoč fašisti iz Trsta. Vsled nekega prejšnjega spopada s fašisti so imeli namreč delavci zborovanje. Fašisti so vrgli med zboro-valce pet ročnih granat, radi česar je ob-ležal na mestu en mrtev in petnajst ran-jenih. Ko se je to zgodilo, so prišli orož-niki in vojaki, zasedli ladjedelnico in are-tirali kakih trideset komunistov, izmed fašistov pa nobenega.

+ **Sklepnio poročilo odbora za pri-re-ditev Božičnice.** Iz poročila, ki nam ga je poslal odbor, a ki ga radi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti v celoti, po-snemamo sledeče: Odbor je bil sestav-ljen takole: predsednica ga. Milica dr Medveščekova, blagajničarka g.čna Ma-rija Rutar, tajnik g. M. Braida, ostale od-bornice in odborniki: ga. dr. Podgornikova, g.čna Zorka Kofol, ga. Levpuščekova, g. A. Kozman, g. Doktorič in g. Bratuž.

Krožilo je 31 nabiralnih pol; nabiralo se je blago in denar. Med goriškimi tr-govalci so se posebno izkazale tvrdke: Teodor Hribar Čevljarska zadruga in Andrej Mavrič V denarju se je nabralo skupno L 8867,50, v blagu pa okolu Lir 4000.— Na deželi se je nabralo: Tolmin L 200.—, Sv. Lucija L 168.—, Cerkljo L 107.—, Sovočaje L 100.—, Vipava 161.—, Sempeter pri Gorici L 219,25 (!), Stan-čev L 66.—, Škaban L 101.—, Brje L 91, Prvačna L 166.—, Ajševica L 134,10, Kobarid L 261.—, aprovizacije v Sv. Kri-žu L 150.—, g. Palik nadučitelj v Lokav-cu nabral L 525.—, Gostilna Fon na Sol-karški cesti je nabrala L 600.—.

S temi denarjem se je nakupilo 13 o-blek za dečke, 272 metrov blaga, 130 pa-rov čevljev, 5 kušč pomaranč.

Otdarovalni so bili vsi otroci slov. razredov; prevsem vojne sirote, v drugi vrsti največjeji otroci, nato vsi ostali. Otdarovalo se je skupno okolu 500 otrok.

Javna Božičnica s predstavo, kakor se je nameravala, se letos vsled izrednih razmer ni mogla vršiti. Radi tega so se darovi razdeljevali po posameznih skupi-nah. Odbor se tem potom ponovno za-hvaljuje vsem požrtvovalnim darovalcem in nabiralcem.

+ **Slovensko čebelarstvo** je melo dne 3. t. m. svoj občni zbor, kate-rga so se člani vdeležili v precej lepem številu. Iz odborovega poročila smo po-sneli, da je imelo društvo 372 članov in da je zaključilo zadnje upravno leto z lepim prebitkom.

Pri glavnem civilnem komisarijatu v Trstu in pri deželnem odboru društvo, žal, ni našlo nikakega umevanja in nika-ke podpore za povzdigo in pospeševanje čebelarstva. Današnji položaj je tak, da ne kaže drugega kakor iskati v samopo-moči poti do boljšega razvoja našega čebelarstva.

Da se ta namen doseže, je občni zbor sklenil spremiti društvo v čebelarstvo zadrugo. — Ko se pravila potrdijo, bode-mo v stvari obširneje pisali.

+ **Za varstvo lovskih interesov.** Goriško lovsko in strelsko društvo je kot zastopnik lovcev naših pokrajin predala ko-misarju za avtonomne zadeve goriške de-žele spomenico, v kateri zahteva, da o-stanejo za naše pokrajine še nadalje v ve-ljavi dosedanji lovski zakoni. Ne vemo, ali so pri tej akciji tudi slovenski lovci, kar bi bilo z ozirom na slabo stanje di-vjačine zelo želi. Mogoče bi se tudi od slovenske strani kaj ukrenilo v tem po-gledu.

+ **Roparski napad.** Neki bivši strež-nik iz bolnišnice usmiljenih bratov je šel v torek proti kolodvoru na Blanci, da bi se odpeljal v svojo domovino Knittelfeld. Med potoma se mu je pridružil mladenič, ki ga je udaril po glavi hoteč ga oropati. Strežnik je pričel kričati, na kar je ropar pobegnil.

+ **Nesreča.** V neki gostilni v Rožni dolini je sedel nekega večera Andrej Fur-lan, stanujoč v barakah za gradom. V gostilni je bilo še par drugih pivcev, ki se so vedli zelo sumljivo. Ko je Furlan plačal in odšel, so mu sedli tudi oni sunjivi ljudje. Vsled tega se je Furlan skesal in vrtil v gostilno. Za njim so se vrnili tudi neznanci. Ob policijski uri je Furlan mo-ral zapustiti gostilno. Kmalu je začutil nez-nance za petami. Rači tega je začel be-žati preko noči. Naenkrat mu je zmanj-

kalo tal pod nogami. Padel je v neko jano in si zlomil nogo. Šele jutraj so slišali mrmorajoč njegovo zdihovanje in ga spravili na dom in od tam v bolnišnico.

+ Hudajna-Obloke. Na Svečnico se je vršila v občini prva veselica. Mislili smo še, da bo obisk klavner radi slabega vremena, ki se nam je obetal, a naši vrli in zavedni hribovci in dolinci se niso zbalili ne oblačnega neba, ne blatnih poti in cest. Prihiti so od daleč in blizu počastiti nastopajoče igralce, pevke in dekleta v narodnih nošah in jih na ta način vspehuje k narodnemu in kulturnemu delu. Tem potom se odbor izobr. društva vsem počastilcem — bilo jih je petdeset — iskreno zahvaljuje in upa, da so odnesli povoljno sodbo o prvem nastopu. Sedaj, ko su bili nastopajoči tako vzpodbujeni po lepem uspehu, javljajo slavnemu občinstvu da priredijo okoli Binkošti svojo drugo veselico, ki bo na vsak način nadkriljevala prvo. — Odbor.

+ Konsumno društvo v Tolminu. Pripravljali odbor za ustanovitev tega društva naznanja vsem onim, ki so že vplačali delež za ustanovitev tega društva, da se to društvo ne more ustanoviti na podlagi, kakor je bilo namerovano. Ustanovilo se pa bo Konsumno društvo za Tolmin in bližnje kraje v zvezi s »Tolminsko hranilnico in posojilnico«, ki bo sprejela v svoje poslovanje tudi blagovni promet, ako se bodo njeni člani na prihodnjem občnem zboru za to odločili. Vse stranke, ki so vplačale deleže, lahko iste dvignejo pri Tolminski hranilnici, ako se ne mislijo pridružiti našemu konsumnemu društvu. — Pripravljali odbor.

+ Mrtvaški listi padlih vojakov se dobijo pri »Kriegsmatrikenamt bei der 10. Verlustlistenabteilung des Militärliquidierungsamtes«, Wien, VII. Stifskaserne. Pristojbina in poštnina za list znaša K 16, ki jih treba poslati v naprej. Denar naj se pošlje ali v nemško-avstrijskih poštinih znakih ali pa potom kake banke (Podr. ljubljanske kreditne banke v Gorici).

Na prodaj je v Pevni zemlja in hiša. Pravica do vojne odškodnine. — Naslov: Via Monache 2.

+ Naknadne begunske podpore. O namenu, kako se je zavlačevalo izplačilo naknadne begunske podpore, so nam došle že od raznih strani pritožbe. Danes se te podpore ne izplačujejo več, le nekatere zadeve posameznikov, ki so se pritožili na višjo instanco, niso menda še rešene. Tako nam nekdo na dolgo in široko popisuje svoj križev pot. Najprvo se mu je bilo meseca januarja l. 1919 povedalo, da se je prošnja izgubila; po nekoliko iskanju se je prošnja našla. Ker nakazila le ni bilo od nikoder, je stranka čez nekoliko časa zopet šla pogledat na pristojno mesto, kako in kaj. Prošnja se je bila zopet izgubila, tako da je stranka morala na prigovarjanje uradnika napraviti novo. Pri novem poizvedovanju je izvedela, da je njena prošnja odbita, ker je bila prepozno vložena. Na ugovor, da je bila originalna prošnja pravočasno vložena, kar se lahko dokaže s pričami in potrdilom okrajnega glavarstva, je stvar romala zopet v Trst, od koder je došla končno meseca decembra 1920 ugodna rešitev. Podpora pa naj bi se izplačala le v slučaju, ako more stranka dokazati, da je bilo njeno bivališče — mesto Gorica — uradno evakuirano. Kaj je hotela stranka? Šla je in poiskala zadnjega voditelja okrajnega glavarstva pod avstrijskim režimom. Ta je izjavil, da je poročal o uradni evakuaciji mesta namestništvu že meseca avgusta l. 1918. Poti sem, poti tja, pa je prišel zadnji dan decembra 1920 in z njim je potekel tudi zadnji dan za izplačilo takih podpor. Vsled takega birokratičnega postopanja je revna stranka oškodovana za par stotakov, kar pomeni zanjo precejšnjo svoto.

+ Slovensko kmetijsko društvo, vp. z. z. o. z. in sedežem v Gorici, ulica Contavalle št. 7, naznanja svojim družvenikom, da ima zdaj v zalogi iz češke tovarne kakih 50 oral za plitveše oranje in vrče za mleko, držeče po 20 litrov. Oddajajo se izključno samo družvenikom, onim pa ki še niso, le če pristopijo k društvu.

+ Pristojbine za bicikle, motocikle, avtomobile itd. S 1. januarjem 1921 je stopil v veljavo odlok glavnega civilnega komisarijata v Trstu z dne 31.-12. 1920 542-2070 glede pristojbin na v naslovu navedena vozila.

Zupanstva so dolžna razglasiti in opozoriti ljudstvo na to, da se dne 1. marca t. l. zasežejo vsi bicikli, motocikli itd. vsem onim osebam, ki bi do 28. t. m. ne plačali pristojbin. Za dvokolesa pobirajo pristojbine zupanstva ter izročajo posameznikom predpisane znake, ki se privežejo na dvokolesa na predpisanem mestu. Zupanstvo naroči te znake pri pristojni davkariji skupno za celo občino z obrazcem 22, ki ga je dobilo v to svrhu. Pristojbine pa, navedene na tem obrazcu, so izgrešene in se morajo popraviti. Za bicikel z enim sedežem plača stranka 10 lir zupanstvu. Od tega zneska dobi erar 7 lir. Zupanstvo plača davkariji za znake tolikokrat po 7 lir, kolikor je dvokoles (z enim sedežem) v občini.

+ Pristojbine za klavno govejo živino. Za vsako glavo klavne goveje živine

je treba plačati pristojbino 5 L., za teleta z nedoraslimi sekavci (zobmi) 9 lir. Od prve pristojbini dobi erar 4 L 50 st., druge pa 6 L 75 st. Te pristojbine pobirajo občine.

+ Javne tehnice morajo posamezne listke o vagi kolekovati s kolkom 5 st., predno jih oddajo strankam, ker sicer zapadejo globi.

+ Za naše sirote. Družine, ki bi hotele sprejeti dečka ali deklico, ki so osiroteli, naj se oglasijo v Slovenskem sirotišču v Gorici.

+ Zgubljeno. Štefan Pirc iz Vrtojbe št. 122 je zgubil dne 6. t. m. zvečer v vipavski železnici med vožnjo iz Ajdovščine v St. Peter knjižico z dokumenti katero je dobil nazaj. Manjka pa mu še ena polja vojnega posojila za 1000 kron in en važen zapisnik od banke Union v Trstu. Kdor najde naj odda na gornji naslov proti poštenu nagradi.

Razno.

+ Ljubljanska univerza stoji pred zaključkom zimskega semestra 1920-21. V tem semestru je bilovpisni na filozofski fakulteti 1/4, na pravni 3/8, na medicinski 9/8, na tehniški 318 in na teološki 97. Izrednih slušateljev je bilo 43, ženskih pa 30 rednih in 13 izrednih. Inskripcija za poletni semester traja od 15. do 20. febr.

+ Ponarejeni bankovci v Jugoslaviji. V Jugoslaviji so se pojavili v prometu ponarejeni dvajsetdinarski bankovci, ki se zelo težko spoznajo od pravih. Ljudje vsled tega po vrsti odklanjajo sprejemanje te novčanice, tako da je bila oblast primorana potegniti jih iz prometa. Iz vseh strani dežele prihajajo ljudje v mesto, da zamenjajo denar. Ponarejevalnic bankovcev in ponarejevalce, v glavnem gališki židi, so izsledili na Dunaju. Kakor objavljajo belgrajske »Službene Novine«, potegne Narodna Banka vse te novčanice do 1. maja t. l. iz prometa, tko da izgubijo s tem dnevom veljavo.

+ Ljudsko štetje v Mariboru. Po službenih podatkih o najnovjšem ljudskem štetju šteje Maribor danes 30.739 prebivalcev in sicer 28.276 civilistov in 2364 vojakov. Izmed vsega tega prebivalstva je priznalo nemščino kot materni jezik samo 6455 civilnih oseb in 54 vojakov, ostali so Slovani.

+ Med fašisti in pripadniki Zanellijeve stranke na Reki je bilo prišlo do krva vega spopada, v katerem je bil en karabiner težko ranjen, neki civilist pa ubit.

+ General Kuropatkin, izza rusko-japonske in svetovne vojne znani ruski vojskovodja, je, kakor se poroča iz Moskve, umrl.

+ Amerikansko pleče je dobra hrana za naše ljudstvo. Pripravlja se tako: celo pleče se dene do 24 ur v svežo vodo, ki potegne iz mesa preobilo sol. Nato se obesiti tri do štiri dni v dim, da postane lepo rumeno. Dobro juho da za rezance, posebno pa za ječmenček. Bolehnim in starim ljudem, ki že imajo arteriosklerozo, taka juha ne prija. Delavec pa, ki hodi in se giblje, bo imel v amerikanskem plečetu izvrstno hrano. Kos mrzlega se ohrani lahko do večerje, pridene se riban kruh, jajce, meso se seseka in dobijo se dobri cmoki (Speckknödel).

+ Prekajeno meso. Ali ste klali? (Jaz in veliko drugih koljemo le bukova drva). Ako ste zaklali, nasoiite meso in slanino. Slanina postane trda kot plošč: se je kristalizirala. Slanina se razreže v kose po 10 kil in obesi v hladnem dim visoko štiri do pet dni in tako dobi prijeten duh po smoji (kreasot). Kreasot (kreas = meso, soter = rešitelj) obvaruje meso gnjilobe. Tudi vinogradniške kole ožigajo z njim, da ne gnijejo. Tak prijeten duh imamo tudi pri suhih češpljah itd. Meso rabno tako. Tako spravljeno blago ne bo nikdar žaltavo. Brez prekajenja je meso izpostavljeno zraku. Vse toščice so takozvani gliceridi t. j. toščice, spojene s kislinami. Iz njih se dobiva glicerin. Če je toščica prosta na zraku, pride žaitava, neprijetna, ni za drugo kot za »čevlje mazati«.

Če deneš tako prekajeno meso v papir in v zaboj in nasuješ rezanice, muha nima kam nanesti jačk in se črvi nikdar ne zaredo. Brici denejo pleče v vrečo in v sod.

Gospodarstvo.

+ g Cene živlom padajo, pravijo Angleži. Angleški nadzornik prehrane Mac Curdy, je izjavil, da bodo cene živlom najbrže še dolgo — padale. Temu je vzrok svetovni trg. Bojimo se, da bodo te cene le predolgo padale, predno zarépadajo. Boji v italijanski zbornici za povišanje cen kruhu, nam dovolj o tem pričajo.

+ g In še enkrat obleka. Hranite obleko! Pisarji, trgovci, uradniki, duhovniki, učitelji itd., ki velike pišejo, si pokvariyo najprej oba rokava. Suknja je zanič! Napravite si rokave iz starega blaga, lahko tudi iz vreče. Ko pišete, obajte rokave. Ko pride kaka oseba v pisarno, lahko vržete naglo rokavce proč, pa ste v lepi suknji. Tako delajo vse oficinske ženske in možki na Francoskem.

Književnost.

+ k Mladika. Izšla je 2. številka te naše lepe revije s prispevki dr. Fr. Detele, dr. Iva Preglja, dr. Jože Lovrenčiča, Franceta Bevka, Henrika Soče, Venceslava Beleta, dr. Alojzija Gradnika, Petruške Ksaverja Meška, Cirila Drekonje, Ivana Albrechta, Iga Grudna itd. — Kdor še ni naročil, naj to stori nemudoma, ker list to zasluži.

Opozorjamo vse naročnike, da bodo tretjo številko ustavili list vsem, ki niso plačali naročnine. To naj oni, ki so morda pozabili plačati, ne smatrajo kot nezaupanje in naj oprostijo, toda priti moramo na jasno, kdo je naš naročnik in na koga ni več računati. Obnovite tedaj naročnino takoj! — Uprava »Mladike«, Gorica, ul. Carducci 3.

+ k Novi Rod. Izšla je prva številka lista za mladino »Novi Rod«. Vsebinska je mnogovrstna in bo nudila našim malim čitateljem obilo lepega čtiva. V prvi številki so zastopani od naših priznanih pisateljev C. Golar, Fr. Bevk, I. Gruden, M. Simonov, Karel Širok, Vl. Levstik, Fr. Ločnikar in J. Ribičič. Zelo razveseli človeka rubrika »Kotiček malih«; v njem tekmujejo mlada peresa naših nadebudnih šolarjev. List bo za mladino menda radi tega kotička posebno privlačen in vspehuden. Ilustracije je oskrbel zelo okusno akademični slikar g. A. A. Bucik. Naj bi list dobil mnogo naročnikov. Na leto stane samo 12 L in se naroča pri upravništvu v Trstu, ul. Ruggero Manna št. 20, I. nadstropje.

+ k Naš rojak, tenorist Rlavac, se pripravlja na turnejo po Češki, Švedski, Norveški, Holandiji, Danski, Angliji in Ameriki. Z Rijavcem odhaja tudi naš občeznani in uvažen pianist Ciril Ličar. Prepričani smo, da priborita mlada umetnika jugoslovenski umetnosti v tujini dobro ime.

+ k Dobrodelna prireditel učiteljskih učiteljev. Kakor nam poroča vodstvo konvikta »Dante Alighieri« v Gorici, pridejo v nedeljo, dne 20. t. m., v Gorico gojenci tolminskega učiteljskega. Popoldne ob 16. bo v dvorani Marzini (bivša Čitalnica) dobrodelna zabava, pri kateri bodo sodelovali gojenci obeh zavodov: goriškega in tolminskega. Na vzporedu so italijanske in slovenske pevske točke. Slovenci bodo peli Nedvedovo: »Veseli pastir« in Sattnerjevo: »Po zimi iz šole«. Poleg tega bodo Slovenci peli tudi neko italijansko opereto v enem dejanju E. Treljanija »In Riviera«. — Vstopnina 4 L.

Vprašanja in odgovori.

+ o I. K. — C. Z odlokom glavnega civ. komisarijata št. 281/4970 z dne 2. okt. 1920 so bile vse begunske podpore vstavljene z 31.-12. 1920. V izrednih slučajih je mogoče doseči izjemoma podporo za dobo prvih šestih mesecev tek. leta. Pravi-

co do te podpore imajo samo tisti begunci katerih bivališča so popolnoma uničena in je njih in vseh njihovih svojcev gmotno stanje tako, da se nikakor ne morejo sami vzdrževati. — Lahko vložite prošnjo na civ. komisarijat v Gorici.

+ o C. M. — S. Je pač kriz! Vojaska, a genija danes ni več pri nas. Seveda je on odgovoren za skaženo stavbo. Naj gre mož za enkrat k Dipartimento tecnico v Tolmin, bo videl, kaj mu tam poreče. Če mu že ne bi hoteli poprayiti hiše, mu mogoče povejo, kaj mu je storiti. Toliko v naglici. Ako dobimo kako pozitivnešo informacijo, sporočimo.

+ o A. F. — S. Ako ste se vrnila šele sedaj iz begunstva in ako lahko dokažete, da vam povratek prej ni bil mogoč in da vam vsled tega tudi pravočasna izmenjava ni bila mogoča, napravite prošnjo za naknadno izmenjavo na zakladno nadzorništvo v Trstu (Ispettorato del Tesoro). Ako nimate potrebnih dokazov, bi kazalo kupiti blago. Da se blago vozi kot begunsko, vam mora glavarstvo dotičnega okraja, kjer ste bivali, izdati potrdilo, da ste blago donesli s seboj v begunstvo.

+ o J. Z. — P. Vprašajte za naslov pri Zadržni Zvezi v Trstu, Via Torre bianca 39-I.

+ o J. B. — Z. Aneksija je postala pravočasna že meseca januarja, proslava pa se je vršila 6. t. m. Na vprašanje, ad 2.) vam ne moremo nič pozitivnega povedati, ker nam ni znano, kaj se namerala. Neprijetnih ji ljudi se bo skušala vladati gotovo iznebiti. Ad 3.): Gotovo ho potrebno še dolgo časa dovoljenje, kakor se zahteva sedaj od nas.

+ o I. P. — P. Z Dunaja smo bili dobili odgovor. Na Dunaju bi stal stroj kakih 600 lir, toda franko. Dunaj. Vprašali smo nato, ali bi nam tvornica lahko dala stroj franko Gorica ali kaka druga postaja in zato kako ceno, na kar pa nismo več dobili odgovora. Svetujemo vam, da se obrnete v tej zadevi na Kmetijsko in vrtinarsko zadrugo v Trstu, kjer vam bodo dali najboljšo informacijo. Ako dobimo na naš drug dopis z Dunaja odgovor, vam sporočimo. Glede strešnikov odgovorimo v prihodnji številki, ker danes ni bilo mogoče dobiti pojasnila.

Darovi.

+ d Iz Sv. Lucije. Zbirka za tiskovni sklad »Goriški Straži« in »Edinosti« občinarjev Sv. Lucije. — Zavedajoč se, kako velike važnosti je narodno časopisje za ohranitev naše narodne samobitnosti na tem ozemlju, se je osnoval nabiralni odbor pri Sv. Luciji za zbiranje denarnih prispevkov »Gor. Straži« in »Edinosti« za vso krajno občino. Nabiralne pole, spremljene s primernim besedilom, so bile izročene za posamezne dele občine naslednjim nabiralkam oz. nabiralcem, ki so nabrali kakor sledi:

NAZNANILO.

Podpisana tvrdka **JOSIP KERŠEVANI v Gorici na Stolnem trgu št. 9** (desno) naznanja sl. občinstvu, da je došla velika izbira

šivalnih strojev: **Pfaff, Original Victoria, Rast & Gasser, Gritzner, Fenix i, t. d.;** dvokoles iz tovarne **Puch, Waffnerath** (orožna kolesa), **Regent, Stark** itd.; raznih kmetijskih strojev n. pr.: **orala (plugi), slamo-reznice, vinske preše,** tako tudi vseh vrst

pušk in samokresov, ter posamezni deli k vsem tem strojem.

Priporoča svojo lastno delavnico in popravilnico v mehanični in puškarski stroji.

Za točno in pošteno posrežbo in konkurenčne cene jamči.

Josip Kerševani mehanik in puškar GORICA, stolni trg 9 (desno).

PODRUŽNICA Ljubljanske Kreditne Banke v Gorici, Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Obrestuje vloge na knjižice po 4 % . Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. Nakasila v Jugoslavijo in inozemstvo po dnevnem kurzu. Izvršuje vse v bančne stroke spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8 1/2 — 12 in od 3—5. Ob robotah popoldne ob nedeljah in praznikih se ne uračuje.

1. gg. Marija Sorli in Marija Kovačič ste nabrali pri Sv. Luciji, Modreju, Modrejcah in Kozmericah (ženska zbirka) L 385.

2. Josip Rakovšček nabral pri Sv. Luciji, Modreju, Modrejcah in Kozmericah (moška zbirka) L 402.

3. g. Josip Munih nabral na Logu, Drobočniku, Selih (meš. zbirka) L 60.

4. g. Viktor Vuga nabral na Idriji pri Bači (meš. zbirka) L 223.40.

5. g. Vilko Komar nabral v tol. in kam. Lomu (meš. zbirka) L 257.

6. Filip Podgornik nabral na Slapu L 40. Skupaj L 1387.40. — Po odbitku poštinskih stroškov L 9. — Ostane čistih L 1358.40, od katerih se je nakazalo po poštini izkaznici upravi »Gor. Straže« L 679.20 in ravno tak znesek upravi »Edinosti«. Nabiralni odbor se vsem nabiralnikom, nabiralcem, darovalkam in darovalcem, zahvaljuje. Bog stotero povrni! Nabiralni odbor je pri tej akciji zasledoval dvoje: podpreti naše narodno časopisje z denarnimi prispevki in poglobiti narodno zavest pri občanih. — Za vzgled požrtvovalnosti moramo poslaviti naše vrle Lomljane, (tolminske in kanalske) ki so, čeprav po vojni hudo prizadeženi, radovoljno darovali v ta namen tako lep znesek. Čast in hvala jim! — Računodajalec.

— d Narodno obrambeni sklad (NOS). Prispevali so na ženitovanju G. Peršiča v Šempasu sledeči: neimenovani 10 L, A. Fornazarič 3 L, Žižmond P. 1 L, Hrovatin L. 2 L, Špacapan M. 4 L, Špacapan H. 2 L, Hrovatin I. 1 L, Peršič M. 1 L, Hrovatin F. 4 L, Leban I. 5 L, Žižmond A. 7 L, neimenovani 1 L, Kralj F. 2 L, Peršič A. 3 L. Skup Lir 46. — Med svati na poroki g. Karola Rožič in Štefanje Marintič nabralo Lir 133. — Neobupani iz Gorice, Bilj in Renč, ki so se slučajno sešli na pustni torek v gostilni pri gostoljubnem »Juštu« v Biljah, darovali Lir 324. — Stalno omizje pri Molarju nabralo, ker gčna. Evelina ni dohila čokolade, 200 L; za nameravan vojnišub pa še 250 L, skupaj torej 450 L.

Spomnajte se ob vsaki priliki NOS katerega pomen je zlasti danes zelo važen, ko nam nasprotni sile vse podirajo, zažigajo, kar je p. n. c. in fundament našega človeškega, gospodarskega, narodnega razvoja.

— d Za »Slovensko sirotišče« v Gorici. P. n. gg. Pavla Koren, trgovka 40 L, Benedikt Poniž, vadniški učitelj v p. 50 L. Bog stotero poplačaj!

— d Za slovenske šole v Gorici. O priliki poroke Čelik-Kobal dne 30. januarja, nabrali veseli svatje 54 L. Hvala!

— d Za sv. Goro pri Gorici. G. Franc Breclj na Rakeku je nabral 294 L in g. ženin Janko Mlakar 20 L skupaj 314 L. — Vsem darovalcem in nabiralateljem iskrena hvala!

(Vse druge darove smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjč.)

Listnica uredništva. Današnji list je nameravalo uredništvo izdati po vsebini in obliki boljši. Vsled nepredvidnih ovir je list tak, kakor ga imate v rokah. Prosim čitatelje in dopisnike potrpljenja.

Izjava.*)

Podpisani Dr. Just Bačar javlja občinstvu da ne obstojajo med njim in zoboteknikom V. C. Hansen-om nobeni, ne obrtni ne profesionalni stiki, in da ne odgovarja za nobena njegova dela.

Dr. Just Bačar
zdravnik v Gorici.

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon

Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici, Corso Verdi 32,
I. nadstr.,

priljubljen vsak delavnik od 8. do 14:
stranke se sprejemajo le do poldneva.

CEPIČE

Burgandec črni in beli in »Repač« (Refoscone) kupi »trtnica« Forčič — Komen.

Domača in dobroznana tvrdka šivalnih strojev in dvokoles

naznanja slavnemu občinstvu, da ima veliko izbero šivalnih strojev različnih sistemov za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje

Lz največjih in najboljših nemških tovaren, :-:

za katere jamči do 10 let, ter dvokoles »PUCH« in drugih znamk. Lastna mehanična delavnica nica CENE BREZ KONKURENCE. Ceniki na zahtevo poštne prosti. Priporoča se:

Tvrdka Franc Saunig - Gorica
Via Carducci št. 25 (Gosposka ulica) blizu Korna.

Pozor! Redka prilika.

Veliko lepo obdelano posestvo (zelo rodovitno, skupaj: ležeče njive in travniki, zaraščeni gozdovi, 2 prtilični hiši z gospodarskimi poslopji — vse na ravnini tik kamnika v Jugoslaviji) se reserun kupcu, vsled rodbinskih razmer takoj proda. Cena 115.000 Lir. Podrobnejša pojasnila daje samo do 20. februarja. V. Peternel, HOTEL GRŽINA, Št. Peter na Krain.

Proda se skoro nov PISALNI STROJ predvojni materjal. — Kje pove uprava.

SEMENA

vseh vrst zelenjadi, kakor tudi razna deljuna, travna, pesna semena itd. prodaja tvrdka

Sever & Komp. - Trst
ul. Machiavelli 13, telef. int. 22-59.

Knjigarna Kat. Tisk. društva

:: GORICA ::
MONTOVA HIŠA

Bogata zaloga papirja in vseh pisarniških potrebščin Slovenske leposlovne, mašne in šolske knjige vedno v veliki izbi. Velika izber nabožnih in drugih slik v okvirjih in brez okvirjev. Pomnoževalne aparate »Hektograf«. Prozorne papirje za načrte in papir (Lichtpaus) za stavbene mojstre, tuši iz tovarne Günther Wagner, svinčniki Koh-i-nor in drugi iz tovarne Hardtmuth, vse v bogati izbi, cene brez konkurence. — Prodaja na drobno in na debelo. — Sprejemamo naročila pečatov.

Trgovina v ulici Carducci 2.

Gostilna pri »BELEM ZAJCU«

v Gorici

Shajališče okoličanov in meščanov. Postrežba s svežimi domačimi, mrzlimi in gorkimi jedili ter z izvrstnim pivcem, brieem in s črnino.

Za obilen obisk se priporoča JOS. MOLAR, restavrator.

Pohišstvo vsakovrstno ima vedno v zalogi po najnižjih cenah

MIZAR FRANC MARUSIČ
Gorica, Tržaška cesta št. 1.

Izdeluje vsa mizararska dela in sprejema naročila.

Naznanilo preselitve.

Podpisani naznanjam cenj. odjemalcem, da sem preselil svojo krojaško delavnico iz Semeniške v Gosposko ulico št. 1, I. nadstr. — Ob enem se priporočam za nadaljno naklonjenost.

JANE ANTON, krojaški mojster.

17letni mladenič

bi se rad izučil mizarstva ali druge obrti. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Proda se žaga na vodo

z mlinom vred ter nekoliko zemljišča in novo hišo.

Naslov pove uprava lista.

Posredovalnica »Rodna gruda«

v CELJU posreduje nakup realitet; na razpolago ima vile, hiše, tovarne, mlino, gostilne, hotele, velika in mala posestva. Osobito opozarja interesente na objekt z lepo trgovino, gostilno in pekarno v krasni občini v bližini Celja. Hiša ima 6 sob, 2 gostilniški sobi, kegljišče, 3¹/₂ oralov zemljišča, ves živi in mrtvi fundus. To posestvo se proda za 750.000 jugosl. K.

Obrniti se na:

Karol Breznik

CELJE, Dolgopolje 3
Jugoslavija.

Pri tvrdki Kuštrin & Marmolja

GORICA, ulica Carducci 25

se razprodaja

dobro jedilno olje po Lir 8.— liter

nadalje v prav konkurenčne cene.

Pristne pšenične S. H. S. posevke, S. H. S. slanino, Am. šunke (pršute) in pleča, Bovški sir, sveže maslo, milo itd.

Priporoča se to tvrdko naši čast. duhovščini, učiteljstvu, krčmarjem in slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Edina slovenska zaloga kmetijskih strojev in zastopnika francoske zavarovalne družbe proti škodam po požaru in streli »LA FRANCE«, Ustanovl. v Parizu l. 1837

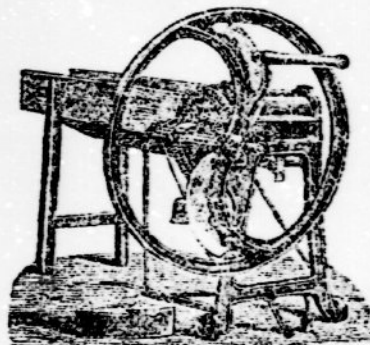
M. Brezigar in sin - Gorica

ul. Carducci (nekdanja Gosp. ul. št. 19 (v dvorišču)
Potovalna zastopnika

Krapež Alojzij in Konjedic Anton iz Gorice.

Velika zaloga plugov, bran, slamoreznic, mlatinic in čistilnikov za žito, škropilnic za trte in vse potrebščine za iste, stiskalnice in mlino za grozdje in sadje iz najboljših Odeških tovarn.

SVOJI K SVOJIM !!

TRGOVINA
TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI
Corso Verdi št. 32.
Se priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk.
BLAGO SOLIDNO. GENE ZMERNE.

Tvrdka Elija Čuk

GORICA - Stolni trg 9. levo - GORICA.

Priporoča svojo bogato zalogo sedaj došlih šivalnih strojev iz inozemskih svetovno znanih tovarn. »Pfaff Gritzner«, »Kaiser«, »Köhler«, »Neuman«, »Dürkopp« in Dunajskih proizvod »Rast & Gasser«. Tvrdka nudi odjemalki šivalnega stroja brez plačen poduk v umetnem vezenih (rikamiranju) na stroj. Bogata zaloga dvokoles »Puch«, »Stadt«, »Styria« in »Regent«, gramofonov. Največja izbera vseh za gori ima nove stroje nadomestnih delov. Pneumatike »Dunlop«, »Pirelli«. Najbolje urejena delavnica in popravilnica. Stara kolesa emajlira in ponikla v vsaki poljubni barvi. Priporoča se najtopleje

Elija Čuk sodni izvedenec.

